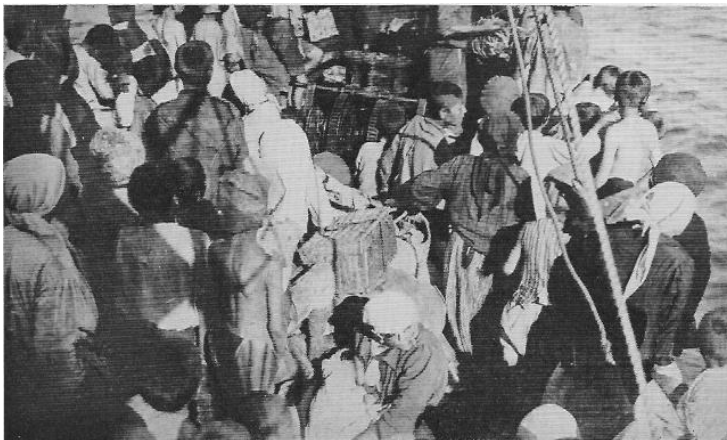


Μνημόσυνο για τα θύματα της Γενοκτονίας- Δεν ξεχνάμε

Κάθε χρόνο τον Μάιο και την Κυριακή που είναι πλησιέστερα στη 19^η Μαΐου, συγκεντρωνόμαστε στην εκκλησία για το ετήσιο μνημόσυνο, για να τιμήσουμε τους γονείς μας, τους παππούδες μας και για τις χιλιάδες θύματα της Γενοκτονίας που διαπράχτηκε κατά των Ελλήνων στην Οθωμανική Αυτοκρατορία, περίπου 90 χρόνια πριν. Πάνω από 700.000 ελληνικές ψυχές των περιοχών του Πόντου, της υπόλοιπης Μικράς Ασίας και της Ανατολικής Θράκης, υπήρξαν θύματα αυτής της Γενοκτονίας.

Η παρουσία του Ελληνισμού στην Ανατολία πηγαιίνει πίσω 3.000 χρόνια. Οι Έλληνες της Ανατολίας δημιούργησαν ακμάζουσες κοινότητες και παρήγαγαν πολιτισμό υψηλού επιπέδου. Κατά τη Βυζαντινή περίοδο, η Ποντιακή δυναστεία των Κομνηνών, έδωσε αυτοκράτορες που εξουσίασαν τον Ανατολικό κόσμο για περισσότερα από 200 χρόνια. Η Αυτοκρατορία της Τραπεζούντας τελικά έπεσε στα χέρια των Οθωμανών το 1461, 8 χρόνια μετά την Κωνσταντινούπολη. Για τετρακόσια χρόνια ο Ελληνικός κόσμος παρέμεινε κάτω από τον Οθωμανικό ζυγό, μέχρι την Ελληνική επανάσταση του 1821 και στη συνέχεια τη δημιουργία του Σύγχρονου Ελληνικού κράτους (Βασίλειον της Ελλάδος). Το Ελληνικό κράτος όμως είναι μικρό και πολλές Ελληνικές κοινότητες ακόμη παραμένουν κάτω από τον Οθωμανικό ζυγό: Η Βόρεια Ελλάδα και η Ανατολία. Ως υπήκοοι της Οθωμανικής αυτοκρατορίας και παρά την πολιτική διαχωρισμού και τις ταλαιπωρίες, οι Έλληνες διακρίνονται ως έμποροι και διανοούμενοι. Στην αρχή του 20^{ου} Αιώνα, έλεγχαν μεγάλο μέρος της οικονομικής δραστηριότητας στην αυτοκρατορία- και αποτελούσαν περίπου το 20% του πληθυσμού (2 εκατομμύρια άνθρωποι).

Από το 1908, η Οθωμανική Αυτοκρατορία χάνει εδάφη, ειδικά στα Βαλκάνια κατά τη διάρκεια των Βαλκανικών πολέμων 1912-13 και στον Πρώτο Παγκόσμιο Πόλεμο. Αυτό δημιουργεί μία έξαρση ακραίου εθνικισμού. Μία από τις ισχυρότερες οργανώσεις, η Επιτροπή για την Ένωση και την Πρόοδο, προέβαλε ως σωτήρας της πληγωμένης Αυτοκρατορίας, προβάλλοντας την φυλετική ανωτερότητα των Τούρκων και με το σχέδιο «Η Τουρκία για τους Τούρκους». Αυτό το σχέδιο θέλει να δημιουργηθεί ένα Τουρκικό κράτος μέσα από την πολυφυλετική Οθωμανική αυτοκρατορία, και αυτό εννοεί ότι όλες οι μη Τουρκικές μειονότητες πρέπει να εξολοθρευτούν. Αυτό το σχέδιο σφράγισε την τύχη των Χριστιανικών πληθυσμών (Ελλήνων, Αρμενίων, Ασσυρίων).



FLOATING HELLS.
"No food—no water—smallpox and typhus fever."

Οι διώξεις άρχισαν με τις λεηλασίες χωριών (η Φώκεια, στη βόρεια ακτή της Μικράς Ασίας, το 1914), με εμπορικό αποκλεισμό των ελληνικών επιχειρήσεων και με τη στοχοποίηση των Ελλήνων και Αρμενίων ανδρών. Το 1914, για πρώτη φορά, οι άνδρες Χριστιανοί στρατολογήθηκαν στον Τουρκικό στρατό. Στάλθηκαν σε

τάγματα εργασίας για να κατασκευάσουν δρόμους στον Καύκασο και σε άλλα μέρη. Οι Έλληνες και Αρμένιοι άνδρες, πέθαιναν κατά χιλιάδες από το κρύο, την πείνα και άλλες κακουχίες.

Σύμφωνα με τον εκλιπόντα ιστορικό, καθηγητή Χάρη Ψωμιάδη «..ο μέσος χρόνος επιβίωσης ενός Έλληνα ή Αρμενίου άνδρα 17-45 ετών στα τάγματα εργασίας, ήταν γενικά δύο μήνες». Στα εργατικά τάγματα εργασίας πεθαίνει σε ηλικία 44 χρονών ο παππούς του γράφοντα.

Αφού οι άνδρες Χριστιανοί εξολοθρεύτηκαν, η ΕΕΠ έβαλε σε εφαρμογή το σχέδιο επανεγκατάστασης των γυναικών, των παιδιών και των ηλικιωμένων. Το 1914 υπήρξαν μαζικές απελάσεις Ελλήνων στην Ανατολική Θράκη και κατά μήκος των ακτών του Αιγαίου. Το 1916



πόντιες γυναίκες, παιδιά και ηλικιωμένοι άνδρες εκτοπίζονται στο εσωτερικό της Τουρκίας και τόσο μακριά όσο η Συρία. Χιλιάδες από αυτούς πέθαναν ή σκοτώθηκαν κατά την πορεία τους προς το εσωτερικό.

Από το 1914 έως το 1917, περισσότεροι από 500.000 Έλληνες απελάθηκαν από τα σπίτια τους και εκτοπίστηκαν στο εσωτερικό της Τουρκίας, με απώλειες πολλών ζωών. Το 1919 περισσότερες θηριωδίες και εκτοπισμοί συνεχίστηκαν

στην περιοχή του Πόντου ενώ τον Σεπτέμβριο του 1921, η εκστρατεία τρόμου και εξολόθρευσης της ΕΕΠ, είχε σαν αποτέλεσμα την σύλληψη και εκτέλεση εκατοντάδων εξεχουσών προσωπικοτήτων από τους Ποντίους Έλληνες με χαλκευμένες κατηγορίες προδοσίας για τη δημιουργία ενός Ανεξάρτητου Ποντιακού κράτους.

Στις 19 Μαΐου του 1919, σηματοδοτείται η εμφάνιση του εθνικού ηγέτη Κεμάλ Ατατούρκ ο οποίος εμφανίστηκε στην Σαμσούντα για να οργανώσει τις Τουρκικές ένοπλες ομάδες για να σώσει την Τουρκία από τους Συμμάχους. Δηλαδή τις ξένες δυνάμεις που σκόπευαν να τεμαχίσουν την Οθωμανική Αυτοκρατορία. Ο Κεμάλ συναντήθηκε με τον διαβόητο Τοπάλ Οσμάν, δίνοντας στον Τοπάλ, των εκτελεστή των Ποντίων, το πράσινο φως της εξόντωσης των Ελλήνων καθώς και των εναπομεινάντων Αρμενίων που επέζησαν από την Αρμενική Γενοκτονία των ετών 1915-1916.

Τον ίδιο μήνα και χρόνο, τον Μάιο του 1919, ο Ελληνικός στρατός αποβιβάστηκε στη Σμύρνη ακολουθώντας την απόφαση των Συμμαχικών Δυνάμεων, να προστατέψουν τους Ελληνικής καταγωγής κατοίκους της περιοχής. Στα επόμενα τρία χρόνια του Ελληνοτουρκικού πολέμου, η ήττα του Ελληνικού στρατού το 1922 και η Καταστροφή της Σμύρνης τον Σεπτέμβριο σηματοδοτούν το τέλος της Ελληνικής παρουσίας στην Ανατολία και την **Μεγάλη Καταστροφή**. Αυτοί που επέζησαν βρέθηκαν μπροστά στις επιλογές να φύγουν από την Ανατολία μέχρι το τέλος του Σεπτεμβρίου 1922 όπως διατάχτηκε από τον Κεμάλ Ατατούρκ, να

ασπαστούν το Ισλάμ ή να σταλούν πάλι στο εσωτερικό, πράγμα που σήμαινε θάνατο. Πριν το 1908 οι Έλληνες έφταναν τους περίπου δύο εκατομμύρια, δηλαδή περίπου το 20% του πληθυσμού. Από το 1923 και με την ανταλλαγή πληθυσμών που ακολούθησε είναι 0,0025 (μερικές χιλιάδες, περιλαμβανομένων των Ελλήνων της Κωνσταντινούπολης οι οποίοι εξαιρέθηκαν από την ανταλλαγή). Μια μαζική έξοδος άρχισε στην περιοχή του Πόντου ενώ αυτοί στην αποβάθρα της Σμύρνης κατά τη διάρκεια της μεγάλης φωτιάς απελπισμένα προσπαθούσαν να σωθούν από την φωτιά που τους περικύκλωνε, τους βιασμούς και τις δολοφονίες από τους Τούρκους ενώ περίμεναν τα πλοία που θα τους μετέφεραν στα απέναντι Ελληνικά νησιά. Για βδομάδες τα συμμαχικά Αμερικανικά, Βρετανικά, Γαλλικά και Ιταλικά πολεμικά πλοία κάτω από αυστηρές διαταγές από τις κυβερνήσεις τους στέκονταν κρατώντας μια ουδέτερη στάση παρατηρητού για να μην προσβάλλουν τον Κεμάλ ο οποίος έδωσε εντολές να χωριστούν οι άνδρες από τις οικογένειές τους και να σταλούν στο εσωτερικό. Χιλιάδες εξορισμένων ανδρών πέθαναν αφήνοντας πίσω τους χήρες και ορφανά. Οι Σύμμαχοι όχι μόνο πρόδωσαν τους Έλληνες αλλά έκλεισαν και τα μάτια μπροστά σε ένα έγκλημα κατά της ανθρωπότητας.

Τα χρόνια 1922 και 1923 σηματοδοτούν την μαζική έξοδο πάνω από ένα εκατομμύριο απελπισμένες ψυχές που επέζησαν τις διώξεις και τις σφαγές. Καράβια από τη Σμύρνη ξεφόρτωναν τους ταλαιπωρημένους Έλληνες σε στρατόπεδα προσφύγων στη Χίο, Μυτιλήνη και άλλα νησιά της Ελλάδας σε πρώτη φάση πριν να μπορέσουν να τους μετακινήσουν στην κυρίως Ελλάδα. Το νησί Μακρόνησος, καθιερώθηκε σαν νησί σταθμός καραντίνας για τους εισερχόμενους πρόσφυγες για να αποφύγουν τον φόβο μιας Ελλάδας σε κατάσταση λοιμού. Ο τύφος και η ευλογιά είχαν σαν αποτέλεσμα να υπάρχει ένας δείκτης θανάτων 1000 ανθρώπων ημερησίως. Άλλοι από την περιοχή του Πόντου δεν τους επιτρεπόταν να πάνε στην Ελλάδα διότι οι περισσότεροι ήταν μολυσμένοι με διάφορες ασθένειες. Σαν πρώτο σταθμό, τους έφερναν και τους κρατούσαν σε στρατόπεδα σε συνθήκες που δεν ταίριαζαν ούτε και σε ζώα. Ένα τέτοιο στρατόπεδο ήταν το διαβόητο Σελιμιέ, οι στρατώνες του Τουρκικού στρατού. Σε αυτό το στρατόπεδο πέθαιναν καθημερινά 30 ως 300 πρόσφυγες από τύφο, χολέρα ή ευλογιά σύμφωνα με τον καθηγητή Ψωμιάδη. Ο πατέρας του γράφοντα έπρεπε να πάει στο Σελιμιέ για να φέρει τα ορφανά αδέρφια του στην Ελλάδα. Ήταν η χειρότερη εμπειρία της ζωής του και ποτέ δεν ξέχασε αυτή τη φοβερή δοκιμασία.

Δυστυχώς, την ιστορία των Ελλήνων της Ανατολίας δεν της έχει αποδοθεί η ανάλογη τιμή και μνήμη όση θα έπρεπε. Ο ίδιος ο Έλληνας υπουργός Παιδείας, Νίκος Φίλης, έχει επανειλημμένα και καταγεγραμμένα, αρνηθεί τη Γενοκτονία. Η άρνηση της Γενοκτονίας είναι η τελευταία φάση της Γενοκτονίας και η Τουρκία ακόμη αρνείται ότι κάποτε συνέβη η Γενοκτονία των Ελλήνων, των Αρμενίων και των Ασσυρίων. Η Τουρκία στην πραγματικότητα ξοδεύει χιλιάδες δολάρια σε ομάδες υποστήριξης (lobbyists) στην Αμερική και σε άλλες χώρες κάθε χρόνο για να προβάλλει δραστηριότητες άρνησης της Γενοκτονίας.

Σήμερα, εκατό χρόνια μετά, οι πρόσφυγες προσπαθούν να ξεφύγουν από την εμπόλεμη ζώνη της Μέσης Ανατολής. Μεταξύ αυτών και πολλοί Χριστιανοί. Με τα χωριά τους καμένα, τις εκκλησίες και τα σπίτια

τους κατεστραμμένα. Πολλές ζωές χάθηκαν καθώς οι απελπισμένοι πρόσφυγες προσπαθούν να πάνε στην Ελλάδα και στην υπόλοιπη Ευρώπη. Εδώ και πάλι, εκατό χρόνια μετά, μια παρόμοια τραγική ιστορία ξεδιπλώνεται στο Αιγαίο. Δυστυχισμένοι άνθρωποι ξεριζωμένοι από τα σπίτια τους ψάχνουν να βρουν τρόπο να μείνουν ζωντανοί.

Σήμερα, οι Έλληνες διακρίνονται και πάλι για την ευσπλαχνία και ευγένεια έναντι των χιλιάδων προσφύγων. Παρά την οικονομική κρίση στην Ελλάδα και τις δικές τους στερήσεις, οι κάτοικοι της Ελλάδας παρέχουν όποια βοήθεια μπορούν και υποστηρίζουν αυτούς τους ανθρώπους που βρίσκονται σε ανάγκη.

Η Αναγνώριση της πρώτης Γενοκτονίας του 20^{ου} αιώνα κατά των Ελλήνων, των Αρμενίων και των Ασσυρίων , είναι ένα απαραίτητο βήμα για τις ανθρώπινες κοινωνίες, με σκοπό να βρουν αυτούς τους τρόπους και στρατηγικές ώστε να αποφευχθούν τέτοια εγκλήματα κατά της ανθρωπότητας να συμβούν ξανά. Η συγκέντρωσή μας κάθε χρόνο τον Μάιο για το μνημόσυνο αυτό, τιμά τις ζωές των εκατοντάδων χιλιάδων Ελλήνων που χάθηκαν σε αυτήν την Γενοκτονία.

Δεν ξεχνούμε! Αιωνία τους η μνήμη!

Γιώργος Μαυρόπουλος

**Director of the Asia Minor and Pontos Hellenic Research Center
801 West Adams Street -Suite 230
Chicago, IL. 60607**